

**Brussel, 9 juni 2016
(OR. en)**

10005/16

**FREMP 108
JAI 551
COHOM 67
DROIPEN 108**

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.: 9 juni 2016
aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 8946/16, 9455/16

Betreft: Toepassing van het Handvest van de grondrechten in 2015
= Conclusies van de Raad (9 juni 2016)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over de toepassing van het Handvest van de grondrechten in 2015, die de Raad in zijn 3473e zitting, op 9 juni 2016, heeft aangenomen.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD
OVER DE TOEPASSING
VAN HET HANDVEST VAN DE GRONDRECHTEN IN 2015**

I. INLEIDING

1. De Raad neemt nota van het verslag van de Commissie over de toepassing van het EU-Handvest van de grondrechten (hierna "het Handvest") in 2015 en van het grondrechtenverslag 2016 van het Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie (hierna "het Bureau").

II. DE NALEVING VAN HET HANDVEST OP ALLE NIVEAUS WAARBORGEN

Naleving van en bewustmaking over het Handvest op EU- en nationaal niveau

2. De Raad herinnert aan het belang van bewustmaking, opleiding en uitwisseling van beste praktijken in verband met de toepassing van het Handvest op nationaal en EU-niveau, waarbij onderkend wordt dat het Handvest een aanvulling vormt op – en dus niet in de plaats komt van – nationale stelsels voor de bescherming van de grondrechten. De Raad onderstreept in dit verband de resultaten van het seminar met deskundigen over de nationale toepassing van het Handvest, dat op 19 februari 2016 in Amsterdam plaatsvond op uitnodiging van het Nederlandse voorzitterschap en waarbij de deelnemers ideeën en beste praktijken konden uitwisselen over de problemen in verband met de toepassing van het Handvest.
3. Met het oog op de vervolgmaatregelen, verzoekt de Raad de Groep grondrechten, burgerrechten en vrij verkeer van personen (Working Party on Fundamental Rights, Citizens' Rights and Free Movement of Persons – hierna "de FREMP") jaarlijks informatie over instrumenten, beste praktijken en bewustmakingsstrategieën met betrekking tot de toepassing van het Handvest op EU- en nationaal niveau te blijven uitwisselen.

Toepassing van het Handvest en bewustmaking op EU-niveau

4. De Raad is ingenomen met het interinstitutioneel akkoord over beter wetgeven¹, waarin erop gewezen wordt dat het bij het maken van effectbeoordelingen van belang is na te gaan of de grondrechten volledig geëerbiedigd zijn, en verlangt dat de Commissie in de toelichting bij haar voorstellen uitlegt hoe de voorgenomen maatregelen stroken met de grondrechten.
5. De Raad bevestigt opnieuw dat hij nauwgezet zal bezien of wetgevingsinstrumenten botsen met de grondrechten en fundamentele vrijheden, en dat hij zal aansporen tot consistente toepassing van het Handvest bij alle wetgevingswerkzaamheden. Hij herinnert tevens aan zijn richtsnoeren over de methodiek voor een grondrechtentoets in de voorbereidende instanties van de Raad².

Uitlegging en toepassing van het Handvest en bewustmaking op nationaal niveau

6. De Raad benadrukt dat het Handvest moet worden toegepast als onderdeel van een breder regelgevend kader voor grondrechten op nationaal niveau. Erkennende dat het Handvest slechts van toepassing is op de lidstaten indien zij binnen de werkingssfeer van het EU-recht handelen³, onderstreept de Raad dat de toepasbaarheid van het Handvest in concrete gevallen moet worden vastgesteld, en wijst hij erop dat de nationale autoriteiten bijzondere aandacht moeten schenken aan die bepalingen van het Handvest waarvan de betekenis en de reikwijdte niet blijken uit de overeenkomstige bepalingen van het EVRM.⁴

---

¹ Document 15506/15, punten 12 en 25.

² Document 5377/15.

³ Artikel 51, lid 1, van het Handvest.

Zie ook Protocol Nr. 30 betreffende de toepassing van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie op Polen en het Verenigd Koninkrijk.

Zie ook Protocol Nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

⁴ Conform de toelichtingen bij het Handvest van de grondrechten, 2007/C 303/02.

7. De Raad steunt, met inachtneming van de respectieve verantwoordelijkheden van de EU-instellingen en de lidstaten bij de toepassing van het Handvest, de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten EU-instellingen, aangezien dit bijdraagt tot wederzijds leren en een gemeenschappelijke uitlegging van de reikwijdte van de verplichtingen van de lidstaten hierbij. De Raad erkent tevens dat het nuttig is opleidingen en instrumenten te ontwikkelen, zoals een checklist voor nationale richtsnoeren inzake de toepassing van het Handvest of een gerichte opleiding om de toepasbaarheid van het Handvest in nationale wetgevings- en beleidsprocessen vast te stellen binnen een breder kader voor mensenrechtenbescherming.

8. De Raad spoort de lidstaten verder aan beste praktijken en gemeenschappelijke instrumenten uit te wisselen en in kaart te brengen voor bewustmaking en toetsing in verband met het Handvest, bijvoorbeeld door opleiding te verstrekken aan ambtenaren om de deskundigheid op nationaal niveau te verbeteren, onder meer met de hulp van de Commissie en het Bureau. In dit verband erkent de Raad het belang van door de Commissie beheerde financieringsregelingen voor opleiding over het Handvest, en van de inspanningen van de Commissie om bestaande instrumenten en andere praktijken meer zichtbaar en toegankelijk te maken via een internetportaal. Ook spoort de Raad het Bureau ertoe aan praktische instrumenten zoals de Charterpedia-toepassing te onderhouden en verder te ontwikkelen, thematische opleidingen voor juristen en modules en workshops voor opleiders op te zetten, en om in de toekomst, net als in 2016, een specifiek hoofdstuk over de toepassing van het Handvest op te nemen in het grondrechtenverslag.

9. De Raad verlangt dat het Bureau overeenkomstig artikel 4, lid 1, punt c), van Verordening (EG) nr. 168/2007 een handboek voor beroepsbeoefenaars en niet-specialisten opstelt met veelbelovende praktijken over de toepassing van het Handvest op nationaal niveau, waarin rekening gehouden wordt met andere toepasselijke regelgeving inzake de grondrechten.

III. OVERIGE VRAAGSTUKKEN

Non-discriminatie, racisme en vreemdelingenhaat

10. De Raad is zeer bezorgd over de toename van racistische en xenofobe uitlatingen en acties in de hele Europese Unie.
11. De Raad herinnert eraan dat de bevordering van inclusieve tolerantie, integratie en gedeelde waarden, in combinatie met bewustmaking over de grondrechten van iedereen, zijn belangrijk om een dam op te werpen tegen racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in onze diverse samenlevingen.
12. De Raad herinnert aan zijn conclusies over de bestrijding van haatcriminaliteit in de Europese Unie, waarin hij de EU-agentschappen, met name het Bureau, ertoe oproep de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen en de lidstaten te helpen bij het ontwikkelen van effectieve methoden om aangifte van haatmisdrijven te stimuleren en een degelijke registratie ervan te waarborgen.⁵
13. De Raad herinnert aan de besprekingen van oktober en december 2015 en van mei 2016⁶, waarin aandacht werd besteed aan acties en verdere ontwikkelingen in verband met de bestrijding van haatpropaganda, haatmisdrijven en vreemdelingenhaat.
14. De Raad is ingenomen met het eerste colloquium van de Commissie over de grondrechten, dat onder meer ging over de bestrijding van antisemitisme en moslimhaat, en hij onderstreept dat de conclusies van het colloquium gezamenlijk moeten worden uitgevoerd.
15. De Raad toont zich tevreden over het werk van de Groep voor de verbetering van de aangifte en registratie van haatmisdrijven in de EU, met name bij het in kaart brengen van veelbelovende praktijken van lidstaten bij het aanpakken van de onderrapportage van haatmisdrijven en het verbeteren van de registratie ervan, alsmede over het door het Bureau gevoerde onderzoek, met inbegrip van de jongste publicatie "Ensuring justice for hate crime victims: professional perspectives" (Gerechtigheid voor slachtoffers van haatcriminaliteit: professionele perspectieven).

---

⁵ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/139949.pdf

⁶ Documenten 14937/15 en 8839/16.

16. De Raad verwelkomt het repertorium van beste praktijken inzake de aangifte en registratie van haatmisdrijven, dat werd voorgesteld tijdens de vierde bijeenkomst van de Groep voor de verbetering van de aangifte en registratie van haatmisdrijven in de EU, die op 28 en 29 april 2016 plaatsvond op uitnodiging van het Nederlandse voorzitterschap, en hij roept de lidstaten ertoe op de opgedane kennis en ervaring te gebruiken wanneer zij trachten de onderrapportage van haatmisdrijven aan te pakken en de registratie ervan te verbeteren.
17. De Raad verzoekt de lidstaten hun inspanningen in de strijd tegen haatcriminaliteit voort te zetten, onder meer door te zorgen voor effectieve omzetting en uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ en andere wetgeving daarover op nationaal niveau, en effectieve methoden te ontwikkelen om aangifte van haatmisdrijven te stimuleren en een degelijke registratie ervan te waarborgen.
18. De Raad is ingenomen met het initiatief van de Commissie om een nieuwe Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in te stellen, teneinde meer politieke stimulans te geven aan de Unie en de lidstaten om haat en onverdraagzaamheid te bestrijden en de deskundigheid van de Commissie, het Bureau en betrokken internationale organisaties en instanties te bundelen.
19. De Raad juicht met name toe dat de nieuwe groep op hoog niveau horizontale kwesties zal aanpakken die met de strijd tegen haatpropaganda en -criminaliteit verband houden en zal trachten concrete praktijken en instrumenten te ontwikkelen en capaciteit op te bouwen om een antwoord te bieden op racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in de lidstaten. Dit zal helpen om op vooroordelen gebaseerde overtuigingen beter te doorprikken, effectief onderzoek en effectieve vervolging te garanderen, passende straffen te waarborgen, slachtoffers te beschermen en hun vertrouwen in de autoriteiten te vergroten en ervoor te zorgen dat de politiediensten van de lidstaten afzien van profilering op basis van raciale, etnische of andere vooroordelen.

20. De Raad juicht toe dat het Bureau heeft gezegd te zullen voortbouwen op het werk van de Groep voor de verbetering van de aangifte en registratie van haatmisdrijven in de EU, zoals vermeld staat in de conclusies van de Raad over de bestrijding van haatcriminaliteit in de Europese Unie, door – binnen de nieuwe groep op hoog niveau – een resultaatgerichte subgroep te coördineren die een gemeenschappelijke methodiek moet ontwikkelen voor gegevensverzameling over en registratie van haatmisdrijven, aangezien vorderingen op dit terrein sterk bijdragen aan de beleidsmaatregelen van de lidstaten en de Unie in de strijd tegen haatcriminaliteit.
21. De Raad is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om haatpropaganda op het internet te voorkomen en te bestrijden. In verband hiermee verwelkomt de Raad de dialoog met IT-bedrijven, tijdens welke een gedragscode is opgesteld met vrijwillige toezeggingen om haatpropaganda op het internet te bestrijden.

Coherentie tussen intern en extern beleid

22. De Raad onderstreept het belang van coherentie tussen de interne en de externe aspecten van de bescherming en bevordering van de grondrechten.
23. De Raad benadrukt dat duidelijkheid moet worden geschapen en er een gemeenschappelijk inzicht moet komen over wat incoherentie van het interne en externe EU-optreden betekent, en over de impact die dit heeft op het intern en het extern grondrechtenbeleid van de EU.
24. De Raad steunt de opneming van een verwijzing naar coherentie tussen intern en extern beleid in het jaarverslag van de Commissie over de toepassing van het Handvest en in het voortgangsverslag over het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie (2015-2019), en verzoekt de FREMP en de Groep rechten van de mens hun bespreking over de onderlinge verbanden tussen de diverse beleidscycli voort te zetten. De Raad verwelkomt de inspanningen om de rol van de FREMP bij de ontwikkeling van leidraden over de mensenrechtensituatie binnen de EU te vergroten, opdat de leidraden in de praktijk kunnen worden gebruikt in politieke en mensenrechtendialogen en andere fora.

25. De Raad is vastbesloten regelmatig gedachtewisselingen, zoals laatstelijk op 8 maart 2016, te blijven houden over de coherentie en consistentie van het intern en extern mensenrechtenbeleid tussen de FREMP en de Groep rechten van de mens, binnen hun respectieve bevoegdheidsterreinen en met betrekking tot specifieke thema's, zoals de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Bureau voor de grondrechten

26. De Raad herinnert aan de rol die het Bureau speelt op het gebied van onderzoek en gegevensverzameling in de hele EU, en aan zijn bijdrage om het wetgevend werk en het beleid van EU-instellingen en lidstaten op feiten te baseren. De Raad herinnert eraan dat de Raad het Bureau kan vragen om advies over specifieke thema's binnen zijn werkingssfeer, of over standpunten die de Raad tijdens het wetgevingsproces inneemt.
